

DIRECTOR
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Criza sufletului

Invățămintele unui congres al studenților

Congresul studenților, la Oradea, trebuia să fie o sărbătoare de avânt și entuziasm românesc în mijlocul străinilor; un memento demn, impunător ochilor cari ne privesc haini de peste granițe. — Dar s'a înecat în bătăi sălbatice, în urlete și jaf, în aprinderi și sfărămări de valori uriașe. Sărbătoarea s'a prefăcut în rușine națională.

Ne doare și ne umple de griji. Nu atât pentru paguba de zeci de milioane, pe care va plăti-o statul. — Nici pentru judecata ce ne face străinătatea. Pierdere uriașă, ce nu se poate evalua în bani. Totuși nu fatală.

Răul cel mare este altul: înfiorătoarea *criză sufletească* ce rânjește în dosul furiei deslănțuite. „Bestia blondă” a patimilor a rupt zăgazurile nobile ale spiritului călăuzitor. A dispărut fineța sufletească și gustul pentru plăceri ideale. Chiar dacă focul a fost aprins de mâini criminale, ascunse, pentru meschine interese de o zi — cum se șoptește — totuși barbariile dela Oradea sunt dovezi indiscutabile ale golului sufletesc, a lipsei de autoritate și disciplină.

Ce perspective de viitor deschide această prăpastie?

Ar fi nedrept să lăsăm toată vina în seama tinerilor svăpăiași, gata deopotrivă să-și dea viața pentru țară, ori să-și descarce în vandalism brutal energiile patriotice rău îndrumate. — Vinovații sunt mulți. *Părinții* cari lasă să le scape frânele creșterii; *universitatea* care, renunțând la educație, înoată și ea în murdăria vremii; *biserica* chiar, care lipsește din vârtoarea vieții universitare; mai pe sus de toate însă sunt vinovați *politicianii criminali*, cari din entuziasmul generos al tinerimii făuresc arme pentru ambiții bolnave. E vinovat, în urmă, *statul* care prăpădește milioane multe pentru universitari, dar nu poate ori nu vrea să-i țină la chemarea lor, ci îi lasă pradă vânătorilor de succese politice.

Invățămintele se impun de sine.

Studențimea trebuie scoasă fără amânare din *ghiardă politică* — la Oradea nu s'a discutat decât politică! — și redată școlii. Să învețe mai întâi, apoi să dascălească și să cârmuiască!

Profesorii universitari să vadă, mai bine decât în trecut, de carte. Și să nu uite că sunt și educatori!

Biserica să-și ia locul ce i-se cade în universitate. De disciplina ei spirituală, de puterea ei îmblânzitoare de patimi și întăritoare de idealuri, acolo e mai mare nevoie decât oriunde aiurea. Studenții înșiși o reclamă.

Dar curând! Barbaria bate la poarta viitorului!

Bilanțul „Astrei”

— Constatări și reflexii din prilejul adunării generale a „Asociațiunii” —
de prof. AUGUSTIN POPA.

Adunarea generală a „Asociațiunii” s'a ținut anul acesta la Sibiu, în 4 și 5 Decembrie. Fără zgomot și fără avânt. Aproape în taină. Nici presa nu a făcut mare caz din ea, nici publicul. Numărul participanților, lăsând la o parte pe localnici, a fost aproape disparent. A lipsit aerul de sărbătoare și entuziasm din trecut. S'a făcut, s'ar putea spune, un simplu bilanț al „Astrei culturale”.

Păcat. Nu numai pentru respectul trecutului. Dar „Astra” are și azi, și va avea lungă vreme încă, o mare misiune românească, creștină, civilizatoare. Nar trebui să uităm acest lucru!

Și mai trist e, că bilanțul însuși nu are darul de-a risipi aerul somnolent al adunării. Raportul comitetului constată că unele, prea multe, despărțăminte nu lucrează. Numărul membrilor e ridicol de mic: activi 1951 și ajutători 270. Ar trebui să fie, după trecutul și importanța „Astrei”, ca și după aparatul impunător cu care lecrează, zeci de mii. Are doar atâtea comitete și secțiuni, încât se pare că fiecare membru activ — aceștia sunt dătători de ton pentru viabilitatea societății; cei pe viață sunt intelectualii pentru cari în trecut era chestiune de onoare să fie membri! — își are corespondentul în organele conducătoare. — Și lucrează „Astra” cu un buget respectabil. În 1926 s'au cheltuit trei milioane și jumătate, iar pe 1928 se prevăd 7.419.400 Lei. Dar din toată această sumă abia 600000 se vor putea câștiga din venitele proprii ale societății, tot restul de peste 6 milioane atârând de bunăvoința schimbăcioasă a guvernelor. Nu este de loc măgulitoare pentru „Astra” lui Cipariu, Șaguna și Șuluțu — oricât s'ar supăra dl Lupaș, asta-i adevărul! — care a trăit nu din mila ci, când a trebuit, împotriva guvernelor, perspectiva de-a ajunge un simplu mecanism bugetiv al statului.

Vina acestei situațiuni o poartă, în mare parte, vremile. Criza morală, frigurile materiei și frenezia plăcerilor păcătoase, sălbăticia patimei atot covârșitoare a politicianismului, toată această atmosferă cu miros de putregai, nu este prielnică preocupărilor idealiste ale societăților culturale.

Dar, înregistrând greutățile, conducerea „Astrei” are datoria să vâslească în așa chip, încât între împrejurările date să ajungă la liman realizând maximul de bine posibil. Și aici, ni-se pare, lăsăm de dorit. Nu am apucat calea cea bună în dezvoltarea „Astrei” de după război.

Greșala fundamentală este, după părerea

noastră, următoarea: *Prea e vast câmpul problemelor îmbrățișate!* Dela știință și literatură până la educația fizică, abia se va găsi lature a vieții noastre publice pe care să nu o cuprindă programul „Astrei”. Bibliotecă, muzeu, burse, internat, artă, plus cele 10 secții literare-științifice, cu zece serii de probleme variate!

Dar, pentru Dumnezeu, altora nu mai lăsăm nimic? Statul, școala, academia și toată nesfârșita serie de instituții și asociații de tot felul ce-o să mai facă? — E prea mult! Programul e seducător, de sigur, dar irealizabil. Imprăștiat în atâtea părți puținele energii morale și materiale pe cari ni-le mai dă vremea vitregă, se pulverizează fără a da roade rămănoare în nici o parte. Dacă nu vrea să tângască mai departe din mila celor mari, ci să trăiască din vlagă sufletească a celor mulți, „Astra” trebuie să aibă curajul de-a mai scutura din balastul de prisos și să-și concentreze forțele în adevăratul său câmp de muncă.

Se știe care-i acest câmp: *satul!* Întărirea și înălțarea lui în linia tradiției, îmbogățirea lui sufletească și gospodărească, apărarea lui de invazia orașului, salvarea comorilor lui artistice. Ei bine, în haosul atâtor probleme satul trece pe planul al doilea.

Cifrele grăiesc. Bugetul pe 1928 prevede cheltuieli de 7 milioane jumătate. Din acestea pentru: *biblioteci populare* 200.000, (biblioteca centrală singură 100.000 Lei); *case naționale* sătești 200.000 (casa națională centrală singură 500.000!); *conferențe*, premii, expoziții populare și cursuri pentru analfabeți, în total 500.000; *publicații populare* 150.000 („Transilvania și biblioteca „Astra” 450.000). În total pentru sate, din 7 milioane jumătate, un milion și ceva. Presupunând că și secțiile vor cheltui direct în acest scop jumătate din bugetul lor, ajungem la 2 milioane și ceva. Atât. Restul? Știință, muzeu, intelectualii, spese de administrare (1.682.440); subvenție internatului de fete, (anul trecut „Astra” i-a acoperit un deficit de 274.110 Lei!) ș. a. m. d.

Situația e limpede. Pentru sate se cheltuiește puțin, — satele nu dau membri. Deși din cotizările membrilor s'a înjghebat o bună parte din ce avem acum.

Cu altă împărțire de muncă și bani, iar vom avea membri mulți. N'avem decât să cheltuim jumătate bugetul pentru publicații populare, pe cari să le trimitem regulat membrilor activi, și numărul lor va crește impunător.

Și asta e ținta!

Pe calea cea bună. In vreme ce ne înfruntăm pentru neîngăduitele turburări produse de o parte din studenție, ne umplem de nădejdi văzând noua cale pe care o altă parte a ei caută să rezolve criza sufletească. Scurtul raport pe care îl aduc gazetele asupra organizării și planului de muncă al „Asociației studenților români uniți din Cluj” este un semn din cele mai promițătoare.

Mănați de problemele chinuitoare cari agită spiritele luminate, studenții noștri au constituit, din proprie inițiativă, o asociație culturală-religioasă, urmărind întărirea sentimentului religios și apărarea credinței. In primul an, societatea a învins greutățile începutului, și și-a fixat locul în „Federația internațională a societăților studențești catolice”. Iar programul de muncă pentru viitor este cât se poate de bine ales. Societatea va lucra în trei direcțiuni: va îngriji de viața religioasă a membrilor, le va da și o asistență socială, se va îngriji de sporirea cunoștințelor religioase și apărarea credinței.

Nu putem decât să felicităm din toată inima pe studenții noștri, conștienți de menirea lor. Și ne cade bine, să putem citi într-o gazetă, următoarea măturisire privitor la felul cum a decurs adunarea de constituire: „Aducem cele mai mari elogii studenților pentru atmosfera de ordine și disciplină ce a domnit în decursul adunării”. — Suntem siguri, că dacă întreaga studenție ar fi încadrată în astfel de societăți și ar avea acel spirit de ordine pe care îl dă religia creștină, neamul nostru nu ar avea de înregistrat dureri, ca cea dela congresul din Oradea.

Dorim comitetului ales, în fruntea căruia stau dd. *Gheorghe Suciu* și *Ionel Hulea*, spor la muncă și binecuvântările Cerului.

Biserica nouă din Pelisor, districtul protopopesc al Mediașului, care a fost binecuvântată la 4 Decembrie a. c., este o dovadă vie a zelului preoțesc și a muncii organizate. Credincioșii noștri sunt o mână de oameni, de abia trec peste 300 de suflete, și între ei

sunt puțini cu stare bună. Părintele administrator, *Victor Gisdavu*, s'a gândit să-și asigure și colaborarea credincioșilor săi plecați în America. Râvna acestora pentru a strânge ajutoare în favorul bisericii, care amenința să se dărâme, a câștigat un bun creștin ortodox, Ioan Lazar, care a dăruit spre acest scop 180,000 Lei. Cei de acasă au făcut și ei ce au putut, contribuind cel mai sărac cap de familie cu cel puțin 600 de Lei, dacă nu în numerar, în muncă efectivă. Așa s'a ajuns la biserica nouă, așezată în centrul comunei, care face cinste credincioșilor noștri, și, în special, harnicului lor preot.

Aniversară jubilară în Gherla. In 4 Decembrie a. crt. s'au împlinit zece ani de păstorire a episcopului Dr. Iuliu Hossu. In mod spontan, în această zi eparhia întreagă a îmbrăcat haină de sărbătoare, pentru a prăznui această dată însemnată din viața arhierului său. In sediul eparhiei, după liturghia solemnă și predica ocazională a p. protopop I. Costea, mai multe delegații și-au prezentat înaintea sărbătoritului omagiile filiale și călduroasele lor felicitări. După terminarea recepțiilor, în reședința episcopală a avut loc o masă la care, pe lângă clerul gremial, a luat parte și profesorul univ. Capidan. La orele 5 d. a., școlile episcopale au dat un foarte reușit festival artistic, cu coruri (Wagner, Muzicescu, Bena, Hubic) dirijate de maestrul C. Gheție și quartete la vioară.

Cu acest prilej, Preasfințitul jubilent a dăruit, pentru ajutorarea momentană a văduvelor și orfanilor de preoți din eparhie, Lei 100.000 (una sută mii Lei), iar pentru Reuniunea Mariană a femeilor din Gherla, Lei 5000.

Ne alăturăm și noi, cu toată inima, la această sărbătorire și urăm episcopului vizitelor canonice, viață îndelungată și depline puteri trupești și sufletești, pentru a continua munca de regenerare și întărire a sufletelor încredințate păstoririi sale.

Protopopul Nicolae Solomon Aaron, mort la 7 Octomvrie 1918, a fost comemorat după vrednicie în ziua de sfântul Nicolae a. c. prietini și credincioși lui de odinioară ridicându-i un frumos monument în cimitirul din Teaca. — Acest preot a fost într'adevăr după inima lui Hristos, ducând o viață adevărat preoțească și desvoltând o activitate rară, jertfind totul pentru biserică. Cu truda lui s'a făcut în Teaca o școală frumoasă, iar din punga sa a clădit frumoase case parohiale, credincioșii contribuind la clădirea lor numai cu cărașia și cu brațul. După dânsul a rămas o frumoasă bibliotecă și un fond pentru zidirea bisericii.

De aceea, omul merita să fie pomenit După parastas a vorbit protopopul Decei ca succesori, notarul public Dr. Eugen Bran în numele foștilor credincioși, și canonicul Dr. Ioan Bălan în numele prietenilor veniți din Reghin, Târgu Mureș și alte părți.

Impotriva crematorului. Sfidând chinuitoarea criză economică, precum și sentimentele de pietate ale milioanei de creștini credincioși, conducătorii capitalei au ridicat, cu multă cheltuială, un crematoriu uman.

Se pare că socotelile domnilor dela primărie, în mare parte, vor da greș. Încă nici nu a fost pus în funcțiune — luna aceasta era vorba să înceapă primele arderi de cadavre — și gazetele aduc vestea, că sf. Sinod a oprit preoților să officieze serviciul înmormântării la cadavrele cari urmează să fie arse. Consiliul municipiului și-a pus deci întrebarea, dacă mai poate subvenționa o instituție pe care sf. Sinod o declară potrivnică dreptei credințe. — Primarul a dat asigurări, că pentru a nu produce nemulțumiri, vor fi arse numai cadavrele fără identitate stabilită, ale sinucigașilor, cărora și așa le este refuzată asistența bisericească. In alte cazuri arderea se va face numai la cererea mortului ori a familiei lui. — Primarul își exprimă însă nădejdea, că sf. Sinod va reveni asupra decisiunii. — Vom vedea!

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Momente istorice

Roma, Bizanțul și Ohrida în viața neamului nostru
de Dr. Nicolae Lupu

I

In istoria creștinismului nostru, aceste trei orașe, sau mai bine zis patriarhiile din aceste trei localități au influențat — mai mult, ori mai puțin — asupra neamului nostru, care numai vâjșoșiei și puterii lui de viață își datorește existența ființei sale etnice până în aceste vremuri. S'a stins neamul cel număros al Goților, au dispărut Avarii, nelăsând după ei decât doar o pagină tristă și dureroasă în istoria Europei, nu mai sunt Longobarzii cari odinioară băteau la porțile Romii strigând: Deschideți-ne poarta Salaria și dați-ne în mână pe Pontificele vostru...! Și ar fi dispărut și Ungurii și poate și Francii, dacă n'ar fi venit în atingere cu Roma creștină, cu Roma lui Petru și a Papilor, care în toate timpurile a fost conservatoarea neamurilor și a națiunilor, și, prin lumina ei dulce și binefăcătoare, deșteptătoarea conștiinței și a mândriei naționale în toți filii ei sufletești.

Fragedul vlăstar al Romei, sădit în grădina cea atât de bătută de vifore alui Boerebista și Deceneu, Decebal și Vezinas, în vre-o două-trei veacuri, prinse rădăcini adânci la poalele Carpaților și pe văile mănoase ale Mureșului, Someșului și Oltului. Sămânța, a-

runcată în suflete de *Nicetas din Remesiana* și de urmașii săi, a căzut în pământ bun și a început s'aducă roade, treizeci, șasezeci și o sută. Binecuvântările Cerului, transmise prin Vicarul lui Hristos și de acesta prin episcopii Tesaloniceii și ai primei Iustiniane, coborau cu prisosință asupra poporului de coloniști din „Dacia felix” de odinioară, iar ființa lor națională se întărea, așa încât, deși a zăcut veacuri dearândul sub mormanele de cenușe produse de puvoii barbarilor, vedem că atunci când laptele mamei celei bune a început să nutrească din nou pe copilul plâpând, când lumina caldă, binefăcătoare și rodnică a Romei creștine, străbătând negurile dese ce ne despărțeau de atâta vreme, au ajuns până la acest vlăstar opăcit în desvoltare, el înmugurește, se arată lumii ca pom tinăr sădit în pământ roditor, căruia nu-i mai lipsește decât timp, ca din muguri să producă flori, iar din flori, roade imbelșugate.

Popoarele barbare din Apus, prin contactul cu Roma papală în foarte scurtă vreme au devenit popoare civilizate și culte, impunând și altor popoare cultura lor; iar Românii zac în umbră și nu-i știe nimenea, întocmai ca și pe orfanul care trăiește pela ușile celor bogăți.

Și oare cine poartă vina? — *Cesar Boiliac*, în oda sa „La România”, zice că vina pentru care nu află alinare în sinul casei sale este fatalitatea, prin care, greșită tare fiind, s'a dezbinat de Roma. — Noi însă răspundem, că nu Românul poartă vina, ci străinii, cari pentru

a-i putea suge și măduva din oase, l-au acoperit cu vâlul negru al ignoranței, nutrindu-l cu venin și ură, ba îndrăznind chiar a-i pune cuțitul în mână, învățându-l să lovească în pieptul mamei sale Roma, care i-a dat ființă atât ca națiune cât și ca religie.

Nici un istoric critic și serios nu mai neagă azi că *Românii, timp de vre-o cinci veacuri (IV—IX) au practicat creștinismul în formă romană*, fiind catolic, precum până la tura săvârșită, în 1054, de patriarhul de tristă amintire al Constantinopolului, Mihail Cerulariu, tot catolică era întreaga lumea creștină, afară de eretici.

Bulgarii cari au dat dovadă de cea mai subredă rezistență națională deoarece, abia ajunși la Dunăre și în contact cu Slavii, își pierdură și limbă și națiune, mai păstrându-și doar numele, ca o dovadă a lipsei de vlagă și a lașității naționale — încreștinându-se și ei sub sângerosul Boris, la anul 865 și următorii, prin opera învățăceilor sf. Ciril și Metodie primară forma slavă, precum tot această limbă o vorbeau. *Această formă și această limbă o impuseră apoi și Românilor, și încă cu sila, căci, precum zice istoricul A. D. Xenopol,**) nu exista nici un motiv care să fi îndemnat pe Români să lapede forma unei religii pe cari nu o înțelegeau; și să îmbrățișeze alta pe cari nu o înțelegeau; dar este explicabil ca în fața puterii și a autorității să se plece cel supus.

*) Istoria Românilor din Dacia traiană. Iași. 1888, Vol. I. pag. 451.

Codul penal italian și creștinismul. Fascismul ține să pună pecetea religiei creștine pe uriașă operă de refacere națională a Italiei. O dovadă mai nouă o găsim în proiectul noului cod penal, care nu peste mult se va pune în discuțiune sau, mai bine, în practică. Proiectul prevede măsuri mult mai severe și mai eficiente pentru apărarea religiei și moralei, decât în trecut. Iată câteva din principalele dispoziții de această natură.

Articolul 546 pedepsește cu temniță până la 3 ani pe aceia cari publice *vatădmă religia*, sau arată, în orice chip, dispreț pentru lucrurile cultului divin sau pentru acelea cari se țin în chip necesar de exercițiul religiunii.

Editorii și răspânditorii de *scrieri pornografice* vor fi pedepsiți cu amendă până la 50,000 Lire. — Impotriva *injurăturilor* art. 747 dispune: „Acela care injură publice, adică spune vorbe de ocară ori revoltă la adresa Dumnezeirei sau a persoanelor și insigniilor sfinte cinstite de religia statului, se va pedepsi cu 100 până la 300 Lire. Aceeaș pedeapsă se va aplica acelor cari necinstesc amintirea morților prin vorbe necuviincioase. Pedeapsa crește dacă vinovatul este o persoană care stă în slujba serviciilor religioase, a înmormântărilor, ori se ocupă cu creșterea copiilor.“

Art. 527 apără *moralitatea publică*: „Acela care publice sau în locuri accesibile tuturor își permite fapte sau vorbe de rușine, se va pedepsi cu temniță de 6 luni până la 3 ani“. Iar art. 794 pedepsește cu 100—2000 Lire pe aceia cari se arată în public îmbrăcați necuviincios ori săvârșesc fapte potrivnice cuviinței; dispoziție ce se poate aplica și exagerărilor îmbrăcăminte moderne.

Făptuitorii *adulterului* se pedepsesc cu închisoare, care poate crește până la 3 ani.

O inovație a codului este și faptul, că *beția* nu se mai socoate de împrejurare atenuantă, ci agravantă.

Astfel de dispozițiuni vor opri, fără doar și poate, în măsură simțitoare multe fărâdelegi și vor contribui simțitor la întărirea moralei publice. — Să sperăm că pilda Italiei va fi imitată și aiurea!

Știri mărunte

Pentru colaboratori. Prietini cari doresc să colaboreze la numărul nostru de sărbători sunt rugați să ne trimită manuscrisul cel mai târziu până Marți în 20 Decembrie c. Lucrări intrate mai târziu nu vor putea fi date în numărul de Crăciun. — *Redacția.*

Personale. *Lunia trecută a sosit la Blaj Preasfințitul Alexandru al Lugojului, spre a cerceta pe păr. mitropolit Vasile. P. S. Sa a săvârșit și hirotonirea de preoți din ziua de Sf. Nicolae.*

— Pe preoții hirotoniți la sărbătoarea st. Nicolae, P. Ven. Ordinariat arhidiecezan i-a numit administratori parohiali, precum urmează: *Titu Moga* la Sân-Nicoară; *Virgil Tămășan* la Sânmihaiul Almașului; *Eugen Bârsan* la Roșia; *Aurel Marcu* la Orosia; *Silviu Marian* la Mușca; *Ioan Stroia* la Viștea; *Ioan Stanciu* la Aruncuta; *Liciniu Lucaciu* la Comșești.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe păr. *Octavian Balemiri* admnistr. parohial la Balomir.

Concurs. P. Ven. Ordinariat de Gherla publică, cu terminul de 15 Dec. c. concurs la parohia *Satu mic* (prot. Eriului).

Preoții nu pot fi scoși la pensie. Ministerul cultelor, în urma unei anchete, a pus în retragere din oficiu, pentru limita de vârstă, pe preotul I. Dumitrescu, din comuna Mărșani, jud. Dolj. În locul lui a fost numit un alt preot. Înlocuitorul s'a plâns Contenciosului Administrativ, cerând anularea actului ca nelegal. În procesul ce a urmat, Curtea de Apel din Craiova și mai apoi Curtea de Casație au anulat actul ministerului, pe motiv că după legile în vigoare preoții pot cere pensionarea, dar nu pot fi puși în retragere din oficiu pentru limita de vârstă.

Locale. Duminică viitoare, înainte de Nașterea Domnului, va predica în catedrală păr. *Ioan Moldovan* profesor al liceului de băieți.

— După multe greutate și încurcături neînțelese, la stăruințele păr. deputat Coltor, ministerul a aprobat, în sfârșit, definitiv ținerea la Blaj a *târgului de vite pentru export*. Consiliul orașului a și fixat primul târg de acest fel pe

ziua de Joi, 15 Decembrie 1927; după care dată târgul se va ține regulat în fiecare zi de Joi. —

— *Despărțământul Blaj al »Astrei* inaugurează mâine, Duminică 11 Decembrie, o nouă *serie de conferințe* pentru publicul Blăjan. Cea dintâi conferință o va ține dl. vpreședinte al »Astrei“ *Dr. G. Preda*, cu subiectul: *Oameni și datini din insulele Britanice.* — Conferințele se țin în sala de gimnastică a liceului de băieți, la orele 5 și 1/2 d. m. Intrarea liberă. Nu ne îndoim că publicul va aprecia după cuviință aceste străduințe culturale și va participa în număr mare la conferințe, cărora le urăm succes deplin.

Aviz. Duminică, în 11 Decembrie 1927, sala de gimnastică a Liceului de băieți fiind ocupată, adunarea generală a Reuniunii femeilor române gr. cat din Blaj, anunțată pe această zi, se va ține în Duminică următoare, 18 Decembrie 1927, la ora 4 d. p., când se va face și distribuția ajutoarelor de Crăciun. — Comitetul Reuniunii.

Noul tarif C. F. R. Răposatul regim averescan nu a avut mână norocoasă nici în stabilirea tarifului pe C. F. R. Criza financiară a făcut ca urcarea prea mare a prețurilor să devin un dezastru și pentru publică și, mai ales, pentru încasările statului. De aceea o schimbare se pune în vedere pe ziua de 1 Ianuarie 1928: *reducere de 10—15%* atât la trenurile personale, cât și la accelerate. Singur biletele de accelerate cl. I. până la distanța de 200 km. se vor scumpi cu 100%; dela distanța de 500 km. în sus însă se reduc și ele cu 15% față de tariful actual. Se va reduce simțitor și tariful transportului mesageriilor. — Noul tarif are și o inovație: *biletele circulare*, valabile 45 zile dela data emiterii, cu o reducere de 40 la sută din tariful trenurilor personale. Călătorul va putea călători cu acest bilet în ori care tren, având drept la întrerupere de 48 ore la fiecare 350 kilometri.

† **Ana Colceriu n. Sabo**, preoteasă văduvă, s'a stins în Cluj la 8 Decemv'e c. în anul 86 al etății. A fost o mătușă a directorului nostru. — *Odihnească în pace!*

Bulgarii intoleranți, barbarul mongol ajuns stăpânitor de neamuri civilizate, pe cât se arătase de șubred și de laș în ceea ce privea ființa lui etnică națională în Europa, lăsându-se cu totul absorbit și asimilat de Slavi, pe atâtea se arătase de tiran intolerant față de Români; căci precum arată enciclopedistul român *C. Diaconovich*, un rege bulgăresc, Boris, sau fiul acestuia *Simion* (892—927) a nimicit toate cărțile latinești la Români, impunându-le cu forța limba slavonească. Mai mult încă — spune acest scriitor — pentruca nu cumva să se ivească vre-o împotrivire serioasă, Bulgarii lăsară pe Români veacuri dearândul fără episcopi proprii, și supuși deadreptul mitropoliților bulgărești. Iată — suspina numitul autor — în ce chip Români au fost despărțiți de Roma, ai cărei fii erau, și ca națiune și ca religie. *)

Dar nu numai pe timpul sângerului Boris și a tiranului *Simion* aflăm la Bulgari această intoleranță, ci și mai târziu, când Români erau deja organizați în state naționale. După conciliul din Florența (1438), pe timpul lui *Alexandru cel Bun*, precum aflăm în „Descrierea Moldovii“ a principelui *Demetriu Cantemir*; după ce în acel conciliu episcopul Moldovii trecuse la unire, urmașul acestuia *Teoctist*, de origine Bulgar, care fusese diacon alui *Marcu* din Efes care singur dintre Orientalii cari au fost de față în conciliu n'a voit să subscrie unirea — pentru a lua tinerilor posibilitatea de a mai

ceti „sosismele latinilor“ recomanda lui *Alexandru cel Bun*, ca nu numai să exileze pe oamenii de altă credință, ci să scoată și literile latine din toate scrierile și cărțile; iar în locul lor să introducă pe cele slavone **).

Cine poate spune câte persecuții nu vor fi suferit Români, până s'ajungă să se împrietenească cu forma slavonă a creștinismului și mai cu seamă cu schisma bizantină! *Episcopul Melhisedec* aduce un document aflat într-o carte bulgărescă intitulată „*Tarstvenica*“ și tipărită în Buda la 1844, și care cuprinde biografiile domnitorilor bulgari. Autorul, referindu-se la niște manuscrise zice: „S'au însemnat în niște cărți vechi scrise de mână, că după reposarea patriarhului bulgar, sfântul *Ioan*, carele au ridicat pe *Asan* la împărăție, au chemat *Asan* dela *Ohrida* pe părintele *Teofilat* și l-au pus patriarh la *Trinov*. Însă sfântul *Teofilact* au luminat și au curățit toată Bulgaria de erezurile, de care multe se aflau atunci în ea. După aceea au invitat pe împăratul *Asan* de au trecut în Valahia să o curețe de erezul roman, ce pe atunci domnea în Valahia sub stăpânirea sa, și au silit pe Valahi cari pe atunci citeau în limba latină, să lese mărturisirea romană, și să nu citească în limba latină, ci în cea bulgărescă; și au poruncit că celui ce va ceti în limba latină, să i-se taie limba; și de atunci Valahii au început a citi bulgărește *)

Cine poate spune câtor Români nu li-se va fi tăiat limba, așa încât până în zilele noastre a ajuns amenințarea înspăimântătoare a mamelor Române pentru copii: — *Taci, că taie popa limba!* Dar și alte chinuri câte nu vor fi suferit, cari nu ne-au rămas scrise nicăiri, pentrucă Români erau străini în țara lor: și cu toate acestea limba strămoșească nu și-au uitat-o. Dar totuși „duhul“ slavo-bulgăresc întru atâtea a infectat spiritul român, încât și astăzi după atâtea veacuri, după ce ne cunoaștem obârșia și suntem mândri de ea, — se mai află Români cari de orice vreau s'audă, numai de Roma nu; cu orice sectă eretică protestantă ar sta de vorbă, numai cu biserica Romei nu. Au nu este aceasta o nedreptate și chiar un păcat în contra binelui și al progresului acestui neam bătut de soartă? Sunt de disprețuit Bulgarii, pentrucă s'au lăsat cucerii cu totul, și naționaliceste chiar desființați de către Slavi; dar mai de disprețuit și chiar de codamnat sunt acei Români, cari de dragul bulgaro-slavismului distrugător de cultură și civilizație latină pe strămoșeștile plaiuri se fac bulgaro-slavi, numai pentru a-și hrăni sufletul cu ură în contra Romei, care le-a dat ființă și credință.

□ □ RECLAMA □ □

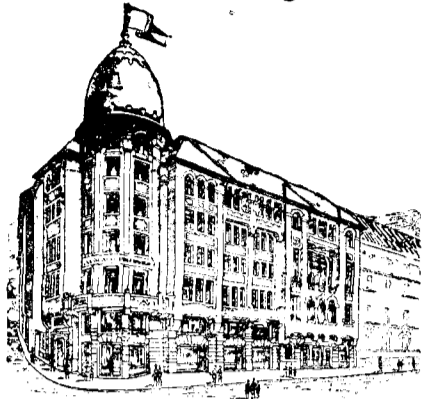
: este sufletul comerțului ::

*) *C. Diaconovich*, Enciclopedia română, Sibiu 1905, vol. III. Chvida.

*) Vezi *Cantemir*, Descriptio Moldaviae, pag 152
**) Vezi textul acesta la *Xenopol*, op. cit. pag. 453

Aviz. Ni-se cere să anunțăm următoarele: din pricina unor greutăți tehnice, tragerea *loteriei pentru orga bisericii catolice din Turnu-Severin* s'a amânat pentru ziua de 1 Martie 1928.

Loteria Ligii Culturale

Aprobată de Onor. Minist. de Interne cu No. 5570 A.

519 câștiguri

șapte milioane

Lei 7.000.000

I câștig de Lei 2.000.000

1 " " " 1.000.000

2 câștiguri a „ 500.000

4 " " " 200.000

6 " " " 100.000

și multe alte câștiguri mai mici

Tragerea la 1 Ianuarie 1928

— Câștigurile se plătesc integral —

Se vând la toate secțiunile Ligii Culturale, Bănci, Librării și la Depozituri de ziare. Unde nu se găsesc lozuri adresați comenzile însoțite de valoarea lor, prin mandat poștal: Biroului Ligii Culturale, București, str. Luterană 6. Etaj I. Pentru comenzi mai mici de 5 lozuri se adaugă 20 lei pentru porto-recom. Comenzile mai mari de 5 lozuri se expediază franco de orice cheltuieli.

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștose.

Prapori de mătăasă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 24—?

Primăria orașului de reședință Blaj

No. 2465/927

107 1—1

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștință publică, că cărciuma comunală din Blaj, jud. Târnava Mică se va arânda prin licitație publică ținută în conf. cu art. 72—83 din legea contabilității publice, pe termenul de la 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decembrie 1928.

Licitația va avea loc în localul primăriei com. urbane Blaj în ziua de 14 Ianuarie 1928 cu prețul de strigare 10.000 Lei. Se primesc numai oferte închise și sigilate prevăzute cu un vadiu de 10% a prețului de strigare, cari trebuie depuse la mâinile președintelui de adjudecare înainte de începerea licitației.

Supra ofertele nu se primesc. Condițiunile mai detaliate se pot vedea în biroul Primăriei din Blaj.

Blaj, la 1 Decembrie 1927.

Primar: ss. Ștefan Dragoșiu. Secretar: ss. Corneliu Pascu.

Fiecărui cumpărător de pian

ii dăm gratuit un număr cu care poate câștiga o mașină de vorbit Melodion în valoare de 10.000 L. ori contravaloarea în bani 10.000 L. Tragerea va avea loc în localul firmei

TRISKA I.

în ziua de 31 Decembrie 1927 la ora 5 d. m. în prezența notarului public Dr. Cosma.

La tragere participă singur numai pianele și pianinele, cumpărate în luna Decembrie, deci probabilitatea de câștig e foarte mare.

Prea stimații noștri cumpărători încă pot fi de față la tragere, și câștigul se poate prelua imediat.

Pianele și pianinele

se pot cumpăra cu prețurile și condițiunile vechi, deci plătiind în rate.

Cu toată stima

I. TRISKA

Cluj, Str. Șaguna 14.

Administrațiunea cent. capit. — Blaj

No. 999/1927

Viticulor

Pentru postul de viticultor la viile fundamentale se publică concurs cu termenul de 5 Ianuarie 1927. Retribuția *anuală*: locuință cu grădină, încălzit și luminat, apoi un iugăr sămănătură de cucuruz, 200 litre must, ținerea unei vaci cu vițal, 2 purcei de câte 6 luni și 3% din câștigul viței oluite. Pe urmă lunar: Lei 700 leafă, 5 feldere (75 kgr) grâu și tot atâta cucuruz. La cereri se vor alătura: 1) Extras de botez 2) Certificat de calificare, 3) Certificat de praxă și 4) Atestat de moralitate dela preotul domiciliului.

Blaj 9 Decembrie 1927.

Dr. Ambrosiu Chețianu
adm. capit.

108 1-2

Administrațiunea centrală capitulară, — Blaj.

Concurs

La uzina electrică a fundațiunii Aug. Laday, dela Petrisat, este vacant un post de mehanic.

Retribuția: locuință, încălzit, luminat, și lunar 5000 Lei leafă, 30 kgr. grâu și 15 kgr. cucuruz.

Se publică concurs cu termenul de 15 Decembrie 1927. Concurenții vor alătura la cereri:

1. Extras de botez.
2. Certificat de calificare.
3. Certificat de serviciu.
4. Certificat de moralitate dela preotul local.

Blaj, 30 Noembrie 1927.

Dr. Ambrosiu Chețianu
adm. capitular

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 42—52

Nou stoc de mărfuri L. E.

Mare asortiment

de mantale pentru doamne, haine bărbătești pentru toamnă și iarnă, și ștose de mantale. Ștose bune și ieftine pentru copii și pentru uniforme de copii, precum și șoale, covoare și articli de căptușală se află permanent

□ □ în depozit la □ □

Numele firmei este garanță pentru calitate!

Cluj, Calea Regele Ferdinand, 13!

Depozitul fabricii de ștose Sibiu

Gromen și Herbert